

УДК 658.5

Ланкова Ю. В., ст. викладач,
Азовський морський інститут Одеської
національної морської академії,
м. Маріуполь

ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИКИ ЯК ФАКТОРУ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Ланкова Ю. В. Застосування логістики як фактору підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства. В статті узагальнено теоретичні аспекти застосування логістики як фактору підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства, проаналізовані логістичні концепції, що використовуються на підприємстві для підвищення рентабельності.

Ланкова Ю. В. Применение логистики как фактора повышения конкурентоспособности промышленного предприятия. В статье обобщены теоретические аспекты применения логистики как фактора повышения конкурентоспособности промышленного предприятия, проанализированы логистические концепции, которые используются на предприятии для повышения рентабельности.

Lankova Y. V., Application of logistic as a factor increase competitiveness of industrial enterprise. The paper summarizes the theoretical aspects of logistics as a factor in industrial competitiveness, analyzed the concept of logistics, which are used in the company to improve profitability.

Постановка проблеми. Зміна методів конкуренції на міжнародному і національних ринках сприяло появі концепції логістики, одночасно перетворивши логістику на один з найважливіших чинників підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства. В логістичних ланцюгах з'явилася можливість суттєвого зниження собівартості товару, що пройшов через сфери виробництва та обігу в сферу кінцевого споживання. Виникаючі конкурентні переваги залежать багато в чому від уміння правильно організувати логістичний процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато уваги цьому питанню приділяють вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як Завершинська О. В., Сербін В. Д., Сергєєв В. І., Франк С. О. та інші.

Мета статті. Метою дослідження є застосування логістики як фактору підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства.

Викладення основного матеріалу. Проходячи через виробничі, транспортні та інші ланки ланцюга від початкового джерела до кінцевого споживача, матеріальний потік збільшується у вартості. Вчені довели, що більше 70% вартості продукту, що пройшов увесь шлях і потрапив вже до кінцевого споживача, «складають витрати, пов'язані зі зберіганням, транспортуванням, упаковкою та іншими операціями, що забезпечують просування матеріального потоку» [4].

Наскрізний моніторинг матеріального потоку забезпечує скорочення матеріальних запасів на 30-70%. Скорочення запасів відбувається за рахунок узгодженості дій учасників логістичних процесів, підвищення надійності постачань, раціональності розподілу запасів [5].

Від двох до п'яти відсотків в загальних витратах часу, що відводяться на складування, виробничі операції та доставку, складають витрати часу на власне виробництво [1, с. 142]. Таким чином, понад 95% часу обороту припадає на логістичні операції. Тому застосування логістики є чинником підвищення конкурентоспроможності

промислового підприємства. У зв'язку з цим стають актуальними завдання знаходження способу контролю витрат та показників, що найбільш коректно відбивають зв'язок логістики з основними економічними та фінансовими індикаторами підприємств.

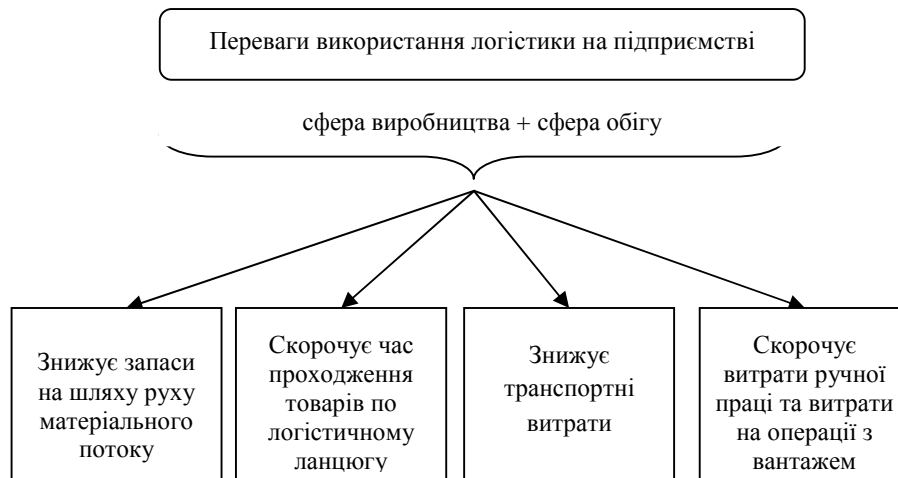

Рис. 1 – Переваги використання логістики на промисловому підприємстві.

Для визначення кількісних параметрів наслідків логістичних рішень, потрібні відповідні умови, а саме: наявність відлагодженої обліково-інформаційної системи; проведення комплексного аналізу витрат та доходів структурних підрозділів підприємства та усіх учасників логістичного ланцюга; визначення частки прибутку від логістичної діяльності в загальному прибутку підприємства.

Логістика впливає на витрати, пов'язані з продажем товарів. До таких витрат відносять витрати на виконання замовлень, які включають витрати на їх обробку, перевезення, складування вантажів, управління запасами, а також на упаковку вантажів, забезпечення ринку та споживачів запасними частинами, післяпродажний сервіс та інша подібна діяльність. Логістика також впливає на поліпшення позиції підприємства на ринку.

Оскільки логістика впливає на оборотний капітал через скорочення запасів (це запаси сировини, напівфабрикатів, комплектуючих та готових виробів), то логістичне управління залежить від політики підприємства відносно рівнів запасів, міри контролю та управління цими рівнями. Одночасно, політика щодо закупівлі сировини та матеріалів, безпосередньо пов'язаних з рахунками кредиторів, впливає на їх оборотний капітал. Отже, інтеграція управління закупівлями та управління виробництвом – це складова частина логістичної стратегії підприємства, яка зрештою дозволяє отримати значний економічний ефект. Як показали дослідження, на підприємствах, де постадійне витрачання запасів відповідає плановим потребам виробництва в сировині та матеріалах, виробничі витрати знижуються, а міра використання інвестованого капіталу збільшується.

Сутність концепції конкурентоспроможності фірми [6] полягає в отриманні конкурентної переваги за рахунок пропозиції додаткових послуг та підвищення їх якості. Надалі, застосування цієї концепції більшістю підприємств, зниження витрат знову може виявитися першочерговою справою, але вже на іншій основі. Отже, підвищення конкурентоспроможності фірм за рахунок логістики є актуальним питанням для багатьох підприємств.

Діяльність підприємств та організацій в сфері логістики для досягнення конкурентних переваг складається з декількох правил, які дістали назву «Сім правил логістики»:

1. Продукт має бути потрібний споживачеві.
2. Продукт має бути відповідної якості.
3. Продукт має бути у необхідній кількості.

4. Продукт має бути доставлений в потрібний час.
5. Продукт має бути доставлений в потрібне місце.
6. Продукт має бути доставлений з мінімальними витратами.
7. Продукт має бути доставлений конкретному споживачеві.

Якщо розділити український бізнес на виробництво та логістику, то 15% – це виробництво, а 85% – логістика. Усвідомлення цього факту, дає багатьом підприємствам новий поштовх у розвитку якості управління, зниження витрат, збільшення прибутку.

Рис. 2 – Частка логістики та виробництва в українському бізнесі [6].

Таблиця 1

Логістичні концепції, що використовуються на підприємстві

Логістична концепція	Сутність логістичної концепції	Переваги логістичної концепції
«JUST-IN-TIME»	Потенційне виключення запасів матеріалів, компонентів та напівфабрикатів у виробничому процесі.	Застосування цієї концепції дозволяє значно поліпшити якість продукції, що випускається, понизити собівартість виробництва, практично скоротити страхові запаси, прискорити оборотність оборотного капіталу фірми.
«REQUIREMENTS/ RESOURCE PLANNING»	Задоволення потреб в матеріалах, компонентах та продукції для планування виробництва та доставки споживачам; підтримка низьких рівнів запасів матеріальних ресурсів, готової продукції; планування виробничих операцій, розкладів доставки, закупівельних операцій.	Зменшення логістичних витрат, пов'язаних зі зберіганням та управлінням запасами готової продукції; зменшення рівнів запасів за рахунок точного визначення місця постачання; скорочення потреби в складських площах за рахунок зменшення запасів; зменшення транспортної складової витрат за рахунок ефективного зворотного зв'язку щодо замовлень.
«LEAN PRODUCTION»	Висока якість; невеликі розміри виробничих партій; низький рівень запасів; висококваліфікований персонал.	Значно менше ресурсів, ніж масове виробництво – менше запасів, менше часу на виробництво одиниці продукції, менше втрат від браку, тому що зведені до мінімуму виробничі партії та виробничий час.
RULES BASED REORDER (ROP)	Визначення та оптимізація рівня страхових запасів для зменшення коливань попиту.	Метод не отримав широкого поширення, але з впровадженням нових інформаційних технологій цей метод починає завойовувати популярність.
QUICK RESPONSE QR	Координація між ритейлерами та оптовиками, з метою поліпшення просування готової продукції в їх дистриб'юторських мережах у відповідь на додаткову зміну попиту.	Зменшити запаси готової продукції до необхідного рівня, але не нижче величини, що дозволяє швидко задовольнити споживчий попит та одночасно значно підвищити оборотність запасів.
AUTOMATIC REPLENISHMENT (AR)	Забезпечення постачальників (виробників) готової продукції необхідним набором правил для ухвалення рішень щодо товарних атрибутів та категорій	Задоволення потреби ритейлерів в товарній категорії за рахунок усунення необхідності відстеження одиничних продажів та рівня запасів для товарів швидкої реалізації.

Логістична діяльність повинна носити інтеграційний характер, інакше досягнення цих семи правил неможливе. Потрібна інтеграція усіх суб'єктів, що приймають участь в логістичному ланцюжку в логістичну систему. Наприклад, якщо металургійний комбінат виготовляє продукцію, але при цьому під час транспортування метал доставляється не тієї якості, яка була заявлена, вантаж не вчасно доставлений на причал, відповідно, перевезення не здійснене у встановлений термін. Тим самим не виконуються умови контракту, що тягне за собою фінансові втрати для підприємства. Конкурентоспроможність цієї продукції знижується і про конкурентні переваги вести мову не варто.

Західними вченими та фахівцями була розроблена безліч логістичних концепцій, які успішно використовуються багатьма відомими підприємствами та корпораціями, що забезпечило значні конкурентні переваги товарам, що випускалися ними, та дозволило зайняти провідні позиції у відповідних галузях виробництва.

Логістична концепція – це платформа для підтримки бізнесу та інструментарій оптимізації ресурсів фірми при управлінні основними та супутніми потоками [3, с. 170].

В логістиці за сучасних умов немає чітких меж між такими основними поняттями, як логістична концепція, стратегія та технологія.

В процесі еволюції логістики виникли та отримали інтенсивний розвиток логістичні концепції, наведені в табл. 1.

Розробка логістичної концепції є фундаментальним завданням побудови системи підприємства, визначає сукупність принципів та підходів, які знаходяться в основі управління товарними та інформаційними потоками підприємства. Саме на стадії розробки логістичної концепції відбувається визначення, яким чином компанія зможе відтворити позначені стратегією конкурентні переваги

Висновки:

1. Логістика спрямована на мінімізацію витрат та максимальну вигоду. Пов'язана зазвичай з довгостроковим плануванням.

2. Методи логістики з успіхом застосовуються на практиці різними торговими та промисловими підприємствами, транспортними компаніями, а також іншими фірмами що мають відношення до будь-якої сфери бізнесу.

3. Впровадження логістики на підприємствах використовується як фактор підвищення конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. [Крикавський С. В., Чухрай Н. І.](#) Логістика: компендіум і практикум [Текст] / С. В. Крикавський. – К.: «Кондор», 2009. – 340 с.
2. Сергеев В. И. Менеджмент в бизнес-логистике [Текст] / В. И. Сергеев. – М.: "ФИЛИНЬ", 1997. – 772 с.
3. Канке А. А. Логистика [Текст] / А. А. Канке. – М: Инфра-М, 2005. – 353 с.
4. Взаимосвязь маркетинга и логистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusconsult.ru/cms-news.php?mode=view_news&id=201>.
5. Автоперевозки грузов. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.albatroscargo.ru>>.
6. Семь правил логистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://kostromin.net/?p=1136>>.

Ключові слова: логістика, конкурентоспроможність підприємства, логістичні концепції.

Ключевые слова: логистика, конкурентоспособность предприятия, логистические концепции.

Key words: logistic, competitiveness of enterprise, logistic conceptions.